

REPUBLIC OF UZBEKISTAN
MINISTRY OF HIGHER AND SECONDARY SPECIALISED
EDUCATION
BUKHARA STATE UNIVERSITY

English Linguistics Department

**INTEGRATION OF PRAGMALINGUISTICS,
FUNCTIONAL TRANSLATION STUDIES AND
LANGUAGE TEACHING PROCESSES**

(dedicated to the 75th anniversary of Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor M.Kh.Alimova)

Proceedings of International Scientific-theoretical Webinar

2020-YIL
25-DEKABR

SOAT 10:00

Buxoro davlat universiteti Xorijiy tillar fakulteti Ingliz tilshunosligi kafedrası

**“PRAGMALINGVISTIKA, FUNKSIONAL TARJIMASHUNOSLIK VA TIL O'RGATISH JARAYONLARI
INTEGRATSIYASI”**

**(Filologiya fanlari nomzodi, dotsent M.H.ALIMOVA tavalludining 75 yilligiga bag'ishlanadi)
mavzusida tashkillashtirilgan Xalqaro ilmiy-nazariy anjuman**

QAYSII TILLARDA
O'ZBEK, RUS, INGLIZ

Manzil: Buxoro davlat universiteti,
Buxoro shahar M.Iqbol ko'chasi
11-uy.

BUKHARA -2020

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
БУХОРО ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ**

Инглиз тилшунослиги кафедраси

**ПРАГМАЛИНГВИСТИКА, ФУНКЦИОНАЛ
ТАРЖИМАШУНОСЛИК ВА ТИЛ ЎРГАТИШ
ЖАРАЁНЛАРИ ИНТЕГРАЦИЯСИ**

(Филология фанлари номзоди, доцент М.Х.Алимова таваллудининг 75
йиллигига бағишланади)

**мавзусидаги Халқаро миқёсидаги ОНЛАЙН
илмий-назарий конференция материаллари
ТЎПЛАМИ**

2020 йил, 25 декабрь

**Бухоро
"Дурдона" нашриёти
2020**

УЎК 81'373

81.1-3

Г 13

Прагмалингвистика, функционал таржимашунослик ва тил ўргатиш жараёнлари интеграцияси (Филология фанлари номзоди, доцент М.Х.Алимова таваллудининг 75 йиллигига бағишланади): мақола ва тезислар тўплами, тўпловчи ва нашрга тайёрловчи: М.А.Шукурова, О.И.Жумаева, И.И.Акрамов; Бухоро; “Дурдона” нашриёти, 2020 йил, 574 бет.

КБК 81.1-3

Тўпламда республикамиз олимлари, катта илмий ходим-изланувчилари ва мустақил изланувчиларининг хорижий тилларда ўқув ва бадиий адабиётлар, электрон дарсликлар, ихтисослаштирилган расмлар билан безатилган газеталар ва журналларни яратиш ҳамда чоп этиш самарадорлигини ошириш, ёшларда чет тилни эгаллаш даражаларининг Европа тизими (CEFR)ни ўрганишнинг ўрни, ёшларга чет тилини ўргатишнинг психологик аспектлари, чет тилини ўрганишда тил хусусиятларининг аҳамияти ва муаммолари, тил ва маданиятлараро коммуникация методлари, тилшунослик ва адабиётшунослик масалалари, услубшунос олимларнинг илғор тажрибаларининг роли каби масалалар талқинига бағишланган мақолалари ўз ифодасини топган. Тўпламда тил муаммолари билан қизиқувчи илмий ходимлар, катта илмий-ходим изланувчилар, мустақил тадқиқотчи-изланувчилар, магистрантлар ва ўқувчилар фойдаланишлари мумкин.

Таҳрир хайъати:

Проф. О.Х.Хамидов, доц. О.С.Қаҳҳоров, проф. М.Қ.Бақоева, проф. Д.С.Ўраева, доц. М.М.Жўраева, доц. З.И.Расулов (масъул муҳаррир), М.А.Шукурова (масъул котиба)

Тўпловчи ва нашрга тайёрловчи:

Инглиз тилшунослиги кафедраси ўқитувчилари: М.А.Шукурова, О.И.Жумаева, И.И.Акрамов;

Такризчилар:

Филология фанлари номзоди, доцент М.Х.Алимова
Филология фанлари номзоди, доцент Н.Б.Бакаев
Филология фанлари номзоди, доцент З.Б.Тошев

Тўплам БухДУ Хорижий тиллар факультети кенгашида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия қилинган (2020 йил 24 декабрдаги 5-сонли баённома)

ISBN 978-9943-6197-4-6

10 Gov.uk (2020) <https://www.gov.uk/government/history/10-downing-street>.

11 Collinsdictionary (2020) <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/as-you-please>

CONTEXTUAL ANALYSIS OF SOMATIC PHRASEOLOGICAL UNITS WITH “EYE/”KO`Z” IN THE UZBEK LANGUAGE

F.O.Narzullaeva
(BSU)

Annotation. This article devoted to the contextual analyses of somatic phraseological units with the concepts of “eye/”ko`z” in the Uzbek language. For the perfect analysis of somatic phraseological units with the concepts of “eye/”ko`z”, the structural real meaning of phraseological units, peculiarities of their pragmatic organization are defined.

Annotatsiya. Ushbu maqola o'zbek tilidagi "eye"/"ko'z" tushunchasi bilan somatik frazeologik birliklarning kontekstli tahlillariga bag'ishlangan. Somatik frazeologik birliklarni "eye"/"ko'z" tushunchasi bilan mukammal tahlil qilish uchun frazeologik birliklarning strukturaviy haqiqiy ma'nosi, ularning pragmatik tashkil etilishining o'ziga xos xususiyatlari aniqlangan.

Аннотация. Данная статья посвящена контекстуальному анализу соматических фразеологизмов с понятием «eye»/«глаза» в узбекском языке. Для точного анализа соматических фразеологизмов с понятием «eye»/«глаза» определены структурно-реальное значение фразеологизмов, особенности их прагматической организации.

Key words: somatic phraseological units, somatizms, Uzbek, eye.

Kalit so`zlar: somatik frazeologik birliklar, somatizmalar, o'zbekcha, ko'z.

Ключевые слова: соматические фразеологизмы, соматизмы, узбекский, глаз.

There are about 70 phraseological units with the component “eye/”ko`z” in Uzbek. They are divided into the following semantic groups:

1. The phraseological units with the component “eye/”ko`z” denoting the ability of to see: *кўзи тушди, кўзи тушиб қолди; маъноси: тўсатдан кўриб қолмоқ, пайқамоқ.*

Шипиллаб енгил оёқ товуши келди. Дилдор бош кўтариб қараган эди, айвон олдиға келиб қолган Малика аяға кўзи тушди. (Тоҳир Малик, Уфқ, 621).

Унинг овозидан кўзини очган Холматжон Дилдорға кўзи тушди-ю, нима қилишини билмай бўш пиёлани оғзига олиб борди. (Тоҳир Малик, Уфқ, 620).

2. The phraseological units with the component “eye/”ko`z” denoting the notion “image, imagination”: *кўз олдиға келди, кўз олдиға келтирди; маъноси: тасаввур қилмоқ, ўзига ўйлаб кўрмоқ.*

3. The phraseological units with the component “eye”/”ko`z” denoting the notion “being sleep”: *кўзикетди; маъноси: ухлабқолмоқ.*

4. The phraseological units denoting the spiritual state of the person: *кўзлариёнибкетди; маъноси: жудахурсанд бўлибкетмоқ.*

Машина бурилганда чирогои бнр дам Маҳбубашиш юз-кўзини ёритди. Унинг кўзларидан ўт чақнади (Тоҳир Малик, Уфқ, 721).

5. The phraseological units with the component “eye”/”ko`z” denoting decisiveness, making fool: *кўзинибўяди, кўзнибўяди, кўзбўяди; маъноси: алдаш.*

6. The phraseological units with the component “eye”/”ko`z” denoting the notion “something evil in somebody’s eyes, having eye”: *кўзтегди, кўзитегди; маъноси: ёмонкўзбиланқаради.*

7. The phraseological units with the component “eye”/”ko`z” denoting the notion “death”: *дунёданкўзюмди; маъноси: ўлмоқ, вафотэтмоқ. Кампир чуқур хўрсиндида, кўзини юмди. (Шукур Холмирзаев. Ўн саккизга кирмаган ким бор, 4).*

8. The phraseological units denoting the notions “life, aliveness”: *кўзи очик, кўзи очиклигида; маъноси: тириклигида, ҳаёт пайтида.*

Яраларимизга, дардларимизга малҳам қидирган ва оламдан хабардор кўзи очик одамларимиз бор. Юрт қайғусига улар чора кўради (Ойбек, танланган асарлар).

9. The phraseological units with the component “eye”/”ko`z” denoting the notion “to be wait eagerly”: *кўз тикди, кўзи тўрт бўлмоқ; маъноси: кутиш, орзиқиб кутиш.*

Меҳри унинг қўлини маҳкам қисиб, юзига кўзини тикиб қолган еди. (Комил Яшин, Ҳамза).

10. The phraseological units with gestures “eye”/”ko`z”: *кўз қисди, кўзини қисди, кўзини қисиб қўйди; маъноси: кўз тузилишини ўзгартириб қараш.*

Худди гишт тахлаётгандек қилиб чиқади-да, мерганга ўхшаб, бир кўзини қисиб қарайди. Йигит унинг қилаётган ишларини завқ билан томоша қилиб туради. (Тоҳир Малик, Уфқ, 455). Ҳечқиси йўқ. – Турсунбой кўзини қисди. (Шукур Холмирзаев. Ўн саккизга кирмаган ким бор. 149).

Conclusion. Phraseological units with the component “eye”/”ko`z” from the structural point of view divide into several types. Besides that we come across to the following structures. They are the phraseological units of different structure and they contain 45% of phraseological units as a whole. Phraseological units with the component “eye”/”ko`z” is divided into the following semantic groups. The lexic somatism “eye”/”ko`z” as a part of body has the ability forming many phrases in Uzbek. Somatic phraseological units in Uzbek language contains the long history of the nation, its culture, customs and traditions.

The list of used literature:

1. Алмаматова Ш.Т. Ўзбек тили фраземаларининг компонент таҳлили: Филол. фан. номзоди. ... дис. –Тошкент, 2008. – 117 б.

- 2.Бердиёров Х, Расулов Р. Ўзбек тилининг паремиологик луғати. – Тошкент: Ўқитувчи, 1984. – 232 б.
- 3.Бозорбоев К.Т. Ўзбек сўзлашув нутқи фразеологизмлари: Филол. фан. номзоди. ... дис. – Самарқанд, 2001. – 135 б.
- 4.Йўлдошев Б. Фразеология тарихидан лавҳалар, Самарқанд.:“Суғ - диён” нашриёти, 1998. 110 б.
- 5.Маматов А.Э. Ҳозирги замон ўзбек адабий тилида лексик ва фразеологик норма муаммолари. – Тошкент, 1991. – 274 б.
- 6.Маматов А.Э. Ўзбек тили фразеологизмларининг шаклланиш масалалари: Филол. фан. доктори. ... дис. – Тошкент.1999. – 238б.
- 7.Раҳматуллаев Ш. Ўзбек тили этимологик луғати (туркий сўзлар). - Тошкент: Университет, 2000. – 402 б.
- 8.Раҳматуллаев Ш. Ўзбек тилининг изоҳли фразеологик луғати - Тошкент: Ўқитувчи, 1978. – 380 б.

STYLE AND LANGUAGE OF THE MODERN ENGLISH PRESS

N.Shukurova
(BSU)

Annotatsiya. Ushbu maqolada zamonaviy ingliz matbuoti, uning uslubi va tilining xususiyatlari haqida soʻz yuritilgan.

Аннотация. В статье анализируется современная английская пресса, её стиль и язык.

Annotation. In this article the modern English press, its style and language are analyzed.

Kalit soʻzlar: matbuot, til, uslub, xususiyat, axborot, gazeta, jurnal, munosabat

Ключевые слова: пресса, язык, стиль, характеристика, информация, газета, журнал, отношение

Keywords: press, language, style, feature, information, newspaper, magazine, attitude

Today, the English press has a special place in the world of information. English language media occupies a much larger volume than other languages in press publications. The topics of the press cover not only the problems within the English-speaking states, but also the external relations and therefore these events are translated into other languages as well. And this relationship determines the compatibility of words and phrases and leads to the emergence of new phraseologies.

The language of newspapers and magazines is typical of newspaper journalism. The newspaper's journalistic style includes popular political texts, operative documents in the process of society and politics.

Kobilova A.B., Turayeva Y. Linguistics and types of linguistics, its usage in contemporary conceptualization.....	81
Kobilova A.B. The structure of the periphrasis and its types.....	84
Xojiyeva M. Y. O‘zbek tili so‘z birikmalarida shaxs tavsifi.....	88
Mamedova M.A. Some aspects of the homonym of the English language.....	91
Shukurova M.A. Sociolinguistic background on the formation and systematization of the terms of ethics.....	94
Shukurova M.A. Some issues on the problem of terminology in the English language.....	97
Khayrullayeva N.N. Metafora mohiyatni o‘rganuvchi va ochib beruvchi vosita.....	101
Adizova M.M. Shaxsni tavsiflashda frazeologizmlarning o‘ziga xos ahamiyati (“Changing places” romani tahlili asosida).....	104
Зубарева Н.С. The phraseological intensifiers of political discourse and their cognitive and pragmatic peculiarities.....	108
Narzullaeva F.O. Contextual analysis of somatic phraseological units with “eye/”ko‘z” in the Uzbek language.....	112
Shukurova N. Style and language of the modern English press.....	114
Qosimova Sh.Sh. Linguocultural aspects of Zoonyms in the Uzbek and English languages.....	117
Rabiyeva M.G’. Эвфемизмларнинг ҳосил бўлиш механизми ва таснифи.....	120
Рузиева Н.Х. Politeness: cultural dimensions of linguistic choice.....	123
Tuxtayeva N.A. Intercultural communication as a subject of research in the modern education.....	126
Вахидова Ф.С., Андакова А. Аффиксация – наиболее распространенный способ образования слов на английском языке.....	130
Karimova F. O‘zbek allalarining lingvomadaniy xususiyatlari.....	135
Kobilova A.B., Salimova D. The history of the formation of linguistics.....	138
Kobilova A.B., To‘xtayeva M. Tilshunoslik fanining rivojiga hissa qo‘shgan yevropalik va o‘rta osiyolik olimlar.....	142
Қурбонов А.М. Дискурс – мураккаб коммуникатив ҳодиса.....	145
Мухамедова Л.Д. Галлицизм термини инглиз тили ҳарбий терминологиясидаги ўрни ва аҳамияти.....	150
Saidova Z.Kh. Language as a key to consciousness.....	153
Тригулова Т.А. Культура и ее основные уровни.....	156
Тухтасинова Н.Б. Халқаро туризм терминологияси тушунчасининг моҳияти ва хусусиятлари.....	159
Xamdamova G.X. Somatizmlar tadqiqiga bir nazar.....	166
Khayatova Z., Usmonova G., Toshboyeva K. Linguopragmatic analysis of respect	168
Кулдашова Н.Б. Француз ва ўзбек спорт терминологиясининг таҳлили.....	172

